

Politiets sikkerhetstjeneste
Den sentrale enhet

Postboks 4773 Nydalen, 0421
OSLO
post@pst.politiet.no
Tlf.nr. 23 30 50 00
Faksnr. 23 30 51 20
Besøksadresse:
Kristoffer Aamots gate 9

Samferdselsdepartementet
Postboks 8010 Dep
0030 OSLO

Kontaktperson:

Deres ref.: 07/1539-HK
Vår ref.: 200700506-2
Dato: 18. desember 2007

Gjenpart:
Justis- og politidepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

SAMFERDSELSDEPARTEMENTET	
AVD./SEK: PTS	S.BEH.: HK
- 2 JAN. 2008	
S.NR.: 07/1539-28	
ARKIVOP: 8011	AVSKREVET:

Forslag til forskrift om mobilregulert sone - høringsvar

Det vises til Samferdselsdepartementets høringsbrev av 31. oktober 2007 med forslag til forskrift om mobilregulert sone med hjemmel i ekomloven § 6-2. Det er avtalt utsatt frist for uttalelse fra Politiets sikkerhetstjeneste (PST) til 18. desember 2007.

PST kan i det alt vesentlige slutte oss til det som er foreslått i høringsbrevet. Vi støtter departementets forslag om å regulere dette i egen forskrift.

Forskriften skal som Ekomloven ivareta ulike hensyn, og beskytter ulike interesser som kan være motstridende. Forbrukerinteresser, markeds- og konkurranseinteresser og samfunnsinteresser vil ofte trekke i forskjellig retning. PST finner grunn til å påpeke at det som omtales som samfunnets interesse i å forebygge og oppklare alvorlig samfunnsskadelig kriminalitet, til syvende og sist egentlig vermer den enkelte borger.

Vilkårene for PSTs bruk av mobilregulerte soner fremgår av politiloven § 17d, jf strprl. § 216b i forebyggende saker, strprl. § 222d, jf § 216b i avvergende etterforskningssaker og strprl. § 216b alene i etterforskningssaker. Det fremgår i nevnte bestemmelser at det skal helt spesielle situasjoner til for at retten skal kunne gi PST tillatelse til å etablere mobilregulert sone. Det vil være tale om spesielle situasjoner som krever full innsats for å avverge alvorlige straffbare handlinger.

PST finner også grunn til å understreke at det i all hovedsak kun vil være tale om etablering av mobilregulerte soner i meget begrensede tid, og for mindre geografiske områder. I forhold til identitetsfangning vil bruken vanligvis kun medføre manglende dekning for en tilsvarende tidsperiode og radius. Identitetsfangning vil altså kun i svært begrenset - om noen - grad kunne medføre skadelig interferens og således heller ikke på noen måte påvirke sluttbrukerne.

PST har følgende merknader til utvalgte bestemmelser:

§ 3 Definisjoner

PST mener at ordlyden i definisjonen av mobilregulert sone, jf. forskriften § 3 første ledd nr. 1, også bør omfatte overvåkning ved hjelp av *passiv* identitetsfangning. Den foreslåtte definisjonen omfatter kun overvåkning ved hjelp av "manipulert" identitetsfangning/jamming. Definisjonen av identitetsfangning i forskriften § 3 første ledd nr. 3 foreslås derfor endret til "*monitorering og manipulering av kommunikasjon i elektronisk kommunikasjonsnett ...*". Passiv identitetsfangning er i dag lite hensiktsmessig, men kan tenkes å bli det i fremtiden.

PST mener forøvrig at definisjonen av *identitetsfangning* i § 3 første ledd nr 3: "... å avdekke digital identitet..." fremstår som ufullstendig. Det foreslås å bruke "avdekke identitet til abonnent...". Dette fordi det også vil kunne være aktuelt å avdekke analog identitet.

§ 9 Underretning om tiltak i medhold av straffeprosessloven Kap 16a

PST er bekymret for konsekvensene av en underretningsplikt til Post- og teletilsynet om at mobilregulert sone er opprettet.

På generelt grunnlag vil PST fremheve at vår bruk av tvangsmidler etter vårt syn allerede er undergitt tilstrekkelige kontroll- og rapporteringsordninger. Hele PSTs virksomhet er omfattet av det Stortingsoppnevnte EOS-utvalgets kontroll. Kontrollutvalget vil således ha fullt innsyn i denne metodebruken, og vil kunne foreta nødvendig legalitets- og/eller hensiktsmessighetskontroll.

Det er viktig for effekten av metodene at informasjon om aktuell bruk og omfang ikke tilflyter uvedkommende. Slik informasjon vil kunne avdekke konkret metodebruk og kapasitet både i forhold til antall, hyppighet og geografi. Det er spesielt skadelig for PST at det skal opplyses hvilken metode som er benyttet, og hvor ofte hver enkelt metode benyttes. PSTs saker er av en slik sensitiv karakter at vi ikke kan akseptere *risikoen* for at kriminelle får tilgang til informasjon som kan si noe om politiets ressurser og sannsynliggjøre hvor man kan operere uten risiko for å bli utsatt for slik metodebruken. Vi ser også at denne risikoen kan føre til at PSTs samarbeid med andre lands myndigheter blir vesentlig vanskeligjort.

Lovgiver har tatt hensyn til problemstillingene knyttet til offentlighet rundt PSTs tvangsmiddelbruk i politiloven § 17e. Avgjørelse om inngrep etter §17d treffes og gjennomføres uten at den som inngrepet retter seg mot (eller som avgjørelsen ellers rammer) gis adgang til å uttale seg. Beslutningen blir heller ikke meddelt dem. Videre har den som inngrepet etter § 17d retter seg mot, heller ikke krav på underretning etter at bruken av tvangsmidlet har opphørt, eller rett til innsyn i opplysningene som har blitt innhentet ved bruk av tvangsmidlene.

Det viktig for PST å understreke at det etter reglene i straffeprosesslovens kapittel 16a er gitt mulighet for at underretning om tvangsmiddelbruk (også knyttet til mobilregulerte soner) unnlates - jf. § 216j - dersom underretning vil være til skade for etterforskningen eller andre forhold taler for det. Dette er og vil være hovedreglen når det gjelder PST sin metodebruk knyttet til de oppgaver som er tillagt tjenesten etter politiloven § 17b.

PST stiller seg derfor svært kritisk til at det foreslås innført en ny bestemmelse i forskriftens § 9 hvoretter all tvangsmiddelbruk knyttet til tiltak i medhold av straffeprosesslovens kapittel 16a skal underrettes Post- og teletilsynet. PST har vanskelig for å forstå - utover bruken i

forskriftens § 11 - hvilket behov Post- og teletilsynet har for denne informasjonen. Det bemerkes at tilbyderne pr. i dag får nødvendig informasjon om bruk av mobilregulerte soner, ved at domstolens beslutning om bruk av tvangsmidler blir meddelt dem.

§ 11 Oversikt over anvendelse av mobilregulerte soner

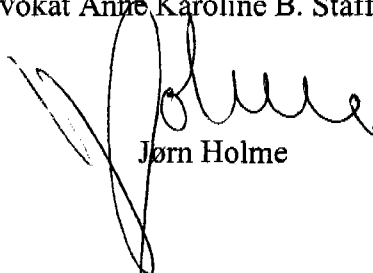
PST finner også grunn til stor bekymring over forslaget om å innføre en bestemmelse om at det årlig skal offentliggjøres en oversikt over mobilregulerte soner. Offentliggjøringen skal gjelde antall etableringer og metode for anvendelse samt også at denne oversikten skal gi fylkesvis informasjon. PSTs tvangsmiddelbruk er av svært sensitiv karakter og følgelig er også informasjon knyttet til omfanget av bruken av tvangsmidler meget sensitiv. Offentliggjøring av tvangsmiddelbruken knyttet til mobilregulerte soner vil enkelt kunne avdekke tjenestens kapasitet og bruk av slike metoder, og på den måten svekke effekten av disse metodene. Det vises til sammenfallende argumentasjon som PST anfører mot forslag til underretning etter forskriftens § 9.

Det er for øvrig vår oppfatning at forskriftens § 11 om offentliggjøring av mobilregulerte soner kan komme i konflikt med straffeprosesslovens bestemmelser om unnlatt underretning for saker som gjelder straffeloven kap. 8 og 9, eventuelt vil kunne være problematisk der det med hjemmel i strprl. § 242 første ledd ikke gis innsyn i sakens dokumenter.

PST understreker at særtrekkene ved vår forebyggende virksomhet gjør det nødvendig å holde opplysninger om bruken av tvangsmidler og resultatene av denne, hemmelig for de som er blitt utsatt for inngrepet. Dette er forutsatt i politiloven § 17e annet ledd, tredje punktum.

Endelig kan det være verdt å merke seg at det pr. i dag er Riksadvokaten som informerer om politiets tvangsmiddelbruk. Vi kan ikke se annet enn at denne praksis bør kunne følges også når det gjelder bruk av mobilregulerte soner. PSTs saker er unntatt fra Riksadvokatens oversikt, med bakgrunn i argumentasjonen angitt i denne høringsuttalelse.

Ta gjerne kontakt med politiadvokat Anne Karoline B. Staff for eventuelle spørsmål.

Jørn Holme